

Θυμάμαι ότι οι προτάσεις χωρίζονται σε κύριες και δευτερεύουσες –εξαρτημένες.

Διαβάζω πολύ καλά τους κανόνες και τα παραδείγματα και έπειτα κάνω τις ασκήσεις

Φυσικά! Ανάλογα με το αν στέκουν μόνες τους στον λόγο ή όχι. Οι προτάσεις διακρίνονται σε **κύριες** και **εξαρτημένες / δευτερεύουσες**. Οι κύριες έχουν αυτοτελές νόημα και μπορούν να σταθούν μόνες τους.

Π.χ. Η παρόταξή μας μετά τις εκλογές θα φροντίσει για το μέλλον του τόπου.

Ποιος θέλει να προχωρήσουμε μπροστά;

Δώστε μας την ψήφο σας την επόμενη Κυριακή!

;

Προσέχω! Οι κύριες προτάσεις μπορεί να είναι και **ερωτηματικές**. Να δηλώνουν δηλαδή μια ερώτηση του ομιλητή προς τον ακροατή:

Θέλετε να προχωρήσουμε μπροστά;

Ποιος θέλει να προχωρήσουμε μπροστά;

;

Και οι εξαρτημένες;

Ο Νίκος είπε ότι θα πάει στη συναυλία.

[εξαρτημένη πρόταση – αντικείμενο του *είπε*]

Ο Πέτρος ρώτησε ποιο ήταν το θρανίο του.

[εξαρτημένη πρόταση – αντικείμενο του *ρώτησε*]

Τα παιδιά ξύπνησαν όταν είχε πια ξημερώσει.

[εξαρτημένη πρόταση – προσδιορισμός χρόνου]

Ο Βασίλης σπούδασε για να μορφωθεί.

[εξαρτημένη πρόταση – προσδιορισμός σκοπού]

Οι εξαρτημένες προτάσεις συμπληρώνουν τις κύριες προτάσεις και είτε λειτουργούν ως όροι τους (υποκείμενα, αντικείμενα) είτε μας δίνουν μια πληροφορία για τις συνθήκες μέσα στις οποίες πραγματοποιείται αυτό που δείχνει η κύρια πρόταση. Οι εξαρτημένες προτάσεις δε στέκονται μόνες τους στον λόγο.

Να ενώσεις όσα ταιριάζουν:

Κύριες προτάσεις

Δεν στέκονται μόνες τους στο λόγο

Δευτερεύουσες προτάσεις

Βγαίνει νόημα

Συμπληρώνουν το νόημα

Κύριες προτάσεις

Έχουν νόημα μόνες τους

Δευτερεύουσες προτάσεις

Β. Σύνδεσμοι που εισάγουν εξαρτημένες / δευτερεύουσες προτάσεις

Οι σύνδεσμοι αυτοί χρησιμοποιούνται για να συνδέσουν μια εξαρτημένη πρόταση με μια κύρια (υποτακτική σύνδεση). Οι πιο συνηθισμένοι είναι οι εξής:

- ειδικοί σύνδεσμοι: **ότι, πως, που**
- ερωτηματικοί σύνδεσμοι: **αν, μήπως**
- ενδοιαστικοί/διστακτικοί σύνδεσμοι: **μήπως, μη(ν)**
- υποθετικοί σύνδεσμοι: **αν, εάν, άμα, εφόσον, είτε... είτε, εκτός (κι) αν**
- χρονικοί σύνδεσμοι: **όταν, όποτε, μόλις, πριν, αφού, μετά που, ώσπου, μέχρι που/να, ενώ, καθώς, όσο**
- αιτιολογικοί σύνδεσμοι: **γιατί, διότι, επειδή, αφού, μια και/που**
- εναντιωματικοί - παραχωρητικοί σύνδεσμοι: **αν και, ενώ, μολονότι, κι ας, και να, και αν**
- αποτελεσματικοί σύνδεσμοι: **που, ώστε**

Βρίσκω τους συνδέσμους:

Αποτελεσματικοί	που,ώστε
Εναντιωματικοί	μολονότι, αν και, κι ας,και αν
Αιτιολογικοί	γιατί ,διότι , επειδή, αφού,
Χρονικοί	ότι, πως που
Υποθετικοί	αν, μήπως
Ενδοιαστικοί	μήπως,μην
Ερωτηματικοί	αν, εάν, εφόσον, είτε..είτε, εκτός αν
Ειδικοί	όταν, όποτε, μόλις, πριν, αφού,ενώ

Βρες τους συνδέσμους που εισάγουν δευτερεύουσες προτάσεις. Θυμήσου πώς καταλαβαίνουμε αν μία πρόταση είναι εξαρτημένη-δευτερεύουσα. Κάνε κλικ μόνο πάνω από τις λέξεις που είναι σύνδεσμοι :

Δε θα έρθω μαζί σου, γιατί είμαι κουρασμένος.

Αν πεινάς, φάε κάτι.

Μόλις χτυπήσει το κουδούνι, τα παιδιά τρέχουν στην αυλή.

Αν δε με βρεις εκεί, να πας στον δεύτερο όροφο.

Θέλω να πιω κάτι, επειδή δίψασα.

Φοβάμαι μήπως πάρω κακούς βαθμούς.

Τράβα τις δευτερεύουσες προτάσεις εκεί που ανήκουν.Ανάλογα με το σύνδεσμο που υπάρχει μπροστά τους παίρνουν και το όνομά τους.

Δε θα έρθω μαζί σου, γιατί είμαι κουρασμένος.

Αν πεινάς, φάε κάτι.

Μόλις χτυπήσει το κουδούνι, τα παιδιά τρέχουν στην αυλή.

Φοβάμαι μήπως πάρω κακούς βαθμούς.

Έκανε προπόνηση , ώσπου πέτυχε το ρεκόρ!

Μου είπε ότι θα φύγει

Αιτιολογική πρόταση

Υποθετική πρόταση

Χρονική πρόταση

Ενδοιαστική πρόταση

Αποτελεσματική πρόταση

Ειδική πρόταση

ΕΙΔΗ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ
Συμπλεκτικοί	και, ούτε, μήτε, ουδέ, μηδέ
Διαχωριστικοί	ή, είτε
Αντιθετικοί	αλλά, ωστόσο, όμως, ενώ, αν και, μολονότι, μόνο, μα, παρά
Συμπερασματικοί	ώστε, λοιπόν, άρα, που
Επεξηγηματικός	δηλαδή
Ειδικοί	ότι ,πως, που,
Χρονικοί	όταν, σαν, ενώ, αφού, μόλις, πριν να, προτού, καθώς, όποτε, αφότου, όσο που, ωσότου
Αιτιολογικοί	γιατί, επειδή, αφού
Υποθετικοί	αν, σαν, άμα
Τελικοί	να, για να
Αποτελεσματικοί	ώστε (να), που
Διστακτικοί	μην, μήπως
Συγκριτικός	παρά

Να συμπληρώσεις τις προτάσεις με τους κατάλληλους συνδέσμους:

Θα μείνουμε θα φύγουμε;(Διαχωριστικοί)

Ο Κώσταςη Μαρία είναι καλοί μαθητές.(Συμπλεκτικοί)

Θα προλάβαινες.....ξεκινούσες νωρίτερα.(Υποθετικοί)

Έκαναν ησυχία,.....μπήκε η δασκάλα στην τάξη.(Αιτιολογικοί)

Χθες έμαθα.....ήσουν άρρωστος. (Ειδικοί)

«Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή,... σαράντα χρόνια σκλαβιά και φυλακή.» (Συγκριτικό)